1899-2009

A MAGYAR EBTENYÉSZTŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE 2009-BEN 110 ÉVES

A XIX. század vége és a XX. század eleje rendkívül érdekes időszaka volt történelmünknek. A közállapotok konszolidáltak voltak, és az 1882 óta fennálló hármas szövetség (tagjai az Osztrák-Magyar Monarchia, Németország és Olaszország) átmeneti stabilitást biztosított Magyarország számára. Érdemes a fentieket szóba hozni, mert ez által jobban megértjük, hogy az I. Világháborút megelőző boldog békeidők mennyire kedveztek a civil mozgalmaknak, és ezzel az ebtenyésztés fellendülésének is. Egyre több fajtatiszta, sőt törzskönyvezett kutya került be az országba, elsősorban a kinológiában is előttünk járó Ausztriából és Németországból. Az emberek kezdték megismerni a fajtatiszta eb tenyésztés fogásait, és a külföldi minták nyomán éledezni kezdett az ebkiállítások iránti igény is.

A magyar kinológiai élet kezdetei egészen a XIX. század közepéig nyúlnak vissza. A hazai lóversenyek szervezésével egy időben honosodott meg és szélesedett ki a lovas agarászat szokása. Az agarászat, mint vadászati mód, a fejlődése és kiszélesedése során, felszínre hozta a szervezett ebtenyésztés igényét is.

A folyamat elindult, és megalakult Magyarországon az első civil egyesület, amely az ebtenyésztés szervezését és előmozdítását tekintette céljának.

Az első kinológiai célú civil egyesülés, a Pest Megyei Agarász Társaság, 1839-ben jött létre. Az említett társaságot gróf Széchenyi István alapította azzal a céllal, hogy az ebtenyésztés és a lótenyésztés közös céljait egybe kovácsolva irányítsa a figyelmet a fajtatiszta eb tenyésztésre. Ahogy szélesedett az agarász tevékenység, úgy irányult a figyelem az akkoriban paraszti kézben lévő különféle őrző és terelő ebfajtákra.

Ahogy a létszám növekedett, a Pest Megyei Agarász Társaságból kiváltak egyes tagok és létrehozták 1870-ben a Galgavidéki Agarász Egyletet, aminek székhelye Hatvan lett. Ez az egylet alakult át később, 1880-ban Vadászati Sport Egyletté.

A korabeli krónikák szerint, ennek a Vadászati Sport Egyletnek az égisze alatt folytattak először Magyarországon eb törzskönyvezést. Jelentős lökést adott a magyarországi kutyás életnek az, hogy 1883-ban Bécsben megrendezték az első ausztriai ebkiállítást, amin a magyar kutyás élet színe, java részt vett. Az osztrák kutyások további kitűnő példát mutattak a magyaroknak azzal, hogy a fenti kiállítással egy időben megalakították az Östereichische Hundeverein-t.

A fenti példákon felbuzdulva, 1885-ben Magyarországon is megrendezték a bécsinél jóval szerényebb létszámmal, 125 kutya részvételével, az első ebkiállítást. A kiállítás, a kis létszámú nevezés ellenére jelentős lelkesedést váltott ki. Podmaniczky Géza javasolta egy Országos Kennel Klub megalakítását. Ezzel végül is körvonalazódott egy országos hatáskörű, jól szervezett ebtenyésztő szervezet igénye. A lappangó igény, hogy testet öltsön, még tizennégy évet váratott magára, akkorra azonban megérlelődtek a törekvések és a célok.

Végül, 1899. október 29-én alakuló közgyűlésre került sor, amelyen 62 fő írta alá az országos hatáskörű ebtenyésztő egyesület létrehozására irányuló okiratot. Ott és akkor, a megalakult egyesület nevét az alapítók így határozták meg:

Országos Magyar Ebtenyésztők Egyesület, azaz **OMEE.**

Kevéssel ez után megválasztották az egyesület első elnökének az apai ágon olasz származású Buzzi Géza Félixet. Ezzel egy időben megváltoztatták az egyesület nevét. Így lett az 1899-ben megalakult országos hatáskörű kutyás egyesület neve:

Magyar Ebtenyésztők Országos Egyesülete, rövidítve **MEOE.**

Egyesületünk első elnöke gazdasági szakember volt, aki egyidejűleg lapszerkesztőként is tevékenykedett. Jelentősek voltak a korabeli kinológiai publikációi, a magyar pásztorkutyák és terelő fajták vonatkozásában.

A frissen megalakult MEOE vezetése azonnal munkához látott és 1900-ban megrendezték első, nemzetközi ebkiállításukat. Ennek a kiállításnak külön érdekességet adott az, hogy a bírákat Ausztriából, Németországból, Angliából hívták. A korabeli sajtó lelkesedett a rendezvényért, és ez által a kiállítás híre a legszélesebb néprétegekig eljutott. Egy érdekes idézettel lehet legjobban illusztrálni a sajtó visszhangot: „Az 1900-iki nemzetközi kiállításra külföldi bírák és pediglen a legjavából valók, kérettek fel a bírálat megejtésére."

A századforduló és az azt követő évek munkája alakította a három magyar fajta, a kuvasz, a komondor és a puli sorsát. A XX. század megérlelte és kiteljesítette a hazai és a nemzetközi kinológiai életet egyaránt. Igen nevezetes ebből a szempontból az 1911-es év. Ebben az évben alapították meg az FCI-t, de ehhez az évhez kötődik a MEOE által alapított Magyar Eb Törzskönyv, azaz a MET életre hívása is.

Tehát a MEOE akkori vezetése felismerte a törzskönyvezés fontosságát, és 1911-ben megalkotta központilag vezetett formában a „Magyar Eb Törzskönyvet".

Az I. Világháború alatt is tartott a lendület, a magyar kinológia ez idő alatt is hozott nagyszerű eseményeket. A világháború harmadik évében, 1916-ban, a MEOE megjelenttette, a ma is működő kinológiai folyóiratát. A folyóirat az A KUTYA címet kapta, és időállóságát bizonyítja, hogy mai napig is ezzel a címmel működik. A lap főszerkesztője a kinológiai szellemóriás Ilosvai Lajos Károly lett, aki egyben a MEOE ügyvezető titkára és törzskönyv vezetője is volt.

A két világháború közötti időszakban kiteljesedett a MEOE élete. Az egyes rendezvények fő védnökei között láthatjuk Auguszta és Erzsébet főhercegnőket, továbbá más hercegi méltóságokat is. Az egyesületi élet és az ősi magyar ebfajták nemesítése virágzott, rendszeressé váltak az ebkiállítások, a taglétszám pedig országosan elérte a közel 3000 főt. Ebben az időszakban a legjelentősebb esemény az volt, hogy a MEOE (a Monarchia révén élvezett, de az I. Világháború végén elvesztett) FCI tagsági viszonya megújult. A MEOE teljes jogú tagként csatlakozott az FCI-hez, a szerződést 1933. augusztus 10-én Brüsszelben írták alá a szerződő felek.

A MEOE szárnyalása 1944-ig tartott, ekkor azonban a náci megszállás időszakában mind a MEOE, mind pedig az A KUTYA folyóirat felfüggesztette a működését.

A II. Világháború jelentős károkat okozott Magyarországnak, a magyar kinológiának és a MEOE-nak. A hazai eb állomány mintegy 80-90%-a odaveszett, és az egyesületi élet is hosszabb időre szünetelt.

A háború utáni élet új irodában kezdődött. Egy új generáció emelte fel a MEOE zászlaját, azok, akik a '40-es években kezdtek aktívan bekapcsolódni az egyesület életébe. Nem volt könnyű az újraindulás. Fokról-fokra szerezte vissza a MEOE régi tekintélyét. Ebben a mun-

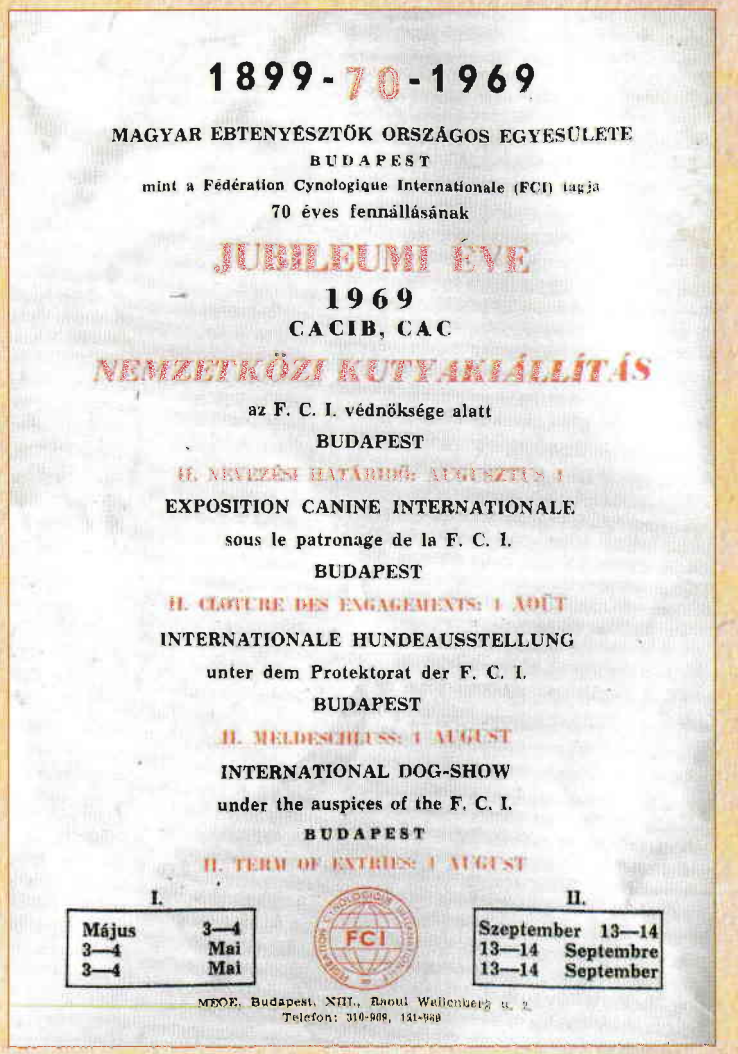
1899-70-1969

MAGYAR EBTENYÉSZTŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE
BUDAPEST
mint a Fédération Cynologique Internationale (FCI) tagja
70 éves fennállásának

JUBILEUMI ÉVE
1969
CACIB, CAC
NEMZETKÖZI KUTYAKIÁLLÍTÁS
az F. C. I. védnöksége alatt
BUDAPEST
II. NEVEZÉSI HATÁRIDŐ: AUGUSZTUS 1

EXPOSITION CANINE INTERNATIONALE
sous le patronage de la F. C. I.
BUDAPEST
II. CLÔTURE DES ENGAGEMENTS: 1 AOÛT

INTERNATIONALE HUNDEAUSSTELLUNG
unter dem Protektorat der F. C. I.
BUDAPEST
II. MELDESCHLUSS: 1 AUGUST

INTERNATIONAL DOG-SHOW
under the auspices of the F. C. I.
BUDAPEST
II. TERM OF ENTRIES: 1 AUGUST

I.		II.	
Május	3—4	Szeptember	13—14
3—4	Mai	13—14	Septembre
3—4	Mai	13—14	September

FCI

MEOE, Budapest, XIII., Anoui Wellenberg u. 2.
Telefon: 310-909, 131-980

kában élen jártak azok a vezetők, akiknek nevéhez fűződik a mai idősebb generáció képzése is. Ez a generáció gondoskodott a határon túl élő magyar kutyások képzéséről, bábáskodtak a többi között a háború utáni, romániai kinológiai testvérszervezet születésénél.

A nagy generáció legjelentősebb eredménye azonban az, hogy munkájukkal, aktivitásukkal elérték, hogy az FCI 1962-ben, Helsinkiben megtartott közgyűlésén, a MEOE-t tagjai sorába visszahelyezte.

Sokak nevét lehetne sorolni, ebben a dolgozatban azonban a helyszűke miatt csak néhányukat említeném. Az új és naggyá emelkedett generáció tagjai közül, dr. Szelényi Károly, Puy Aladár és dr. Kubinszky Ernő voltak, akiknek a nevét ma is legtöbben emlegetik itthon és Erdélyben egyaránt.

Közülük is kiemelkedik dr. Szelényi Károly, aki a '60-as években hallva az idők szavát, felismerte, hogy kutyások és nem kutyások konform együttélése szükséges a békés kinológiai fejlődéshez. Ennek szellemében, 1965-ben, 1968-ban és 1972-ben részt vett a Fővárosi Ebtartási rendelet kidolgozásában és annak módosítási munkáiban. Az ő nevéhez fűződően a '60-as években beindult a rendszeres kinológiai bíróképzés és továbbképzés.

Puy Aladár vezetésével 1965-től szervezték az A KUTYA című kinológiai folyóirat felélesztését, aminek eredményeként a lap Bíró András szerkesztése alatt 1966. július 1-én újra indult és azóta is folyamatosan

működik. Kubinszky Ernő az '50-es évektől kezdve a MEOE ügyvezető elnökeként sokat fáradozott kiállítás szervezőként. Ő szervezte a háború utáni években az első küllembírói tanfolyamot is. A háborút követő évek jelentős állomásaként, 1956 szeptemberében, a mai HUNGEXPO területén nagy sikerű kutya kiállítást szervezett. Ő tette rendszeressé a budapesti kutyakiállításokat a Fővárosi Állatkert, a ZOO területén, nevéhez fűződik a többi között az 1971 évi Vadászati Világkiállítás kinológiai előkészítése, megrendezése és lebonyolítása. A dinamikusan fejlődő MEOE tevékenységének akkori csúcsa, ez a Vadászati Világkiállítás volt, amelynek keretében négy napos nemzetközi ebkiállításra került sor. Ezen a rendezvényen 3800 kutya vett részt, ebből 1960 külföldi. A nemzetközi kinológia életében, ezen a MEOE kiállításon osztottak először FCI-Világgyőztes címet – amit 226 kutyának adott a nemzetközi zsűri.

A '60-as évek jelentős fejlődése nyomán a MEOE vidéki szervezetei kezdtek megalakulni. Az első ilyen helyi csoportok Békéscsabán, Érden, Miskolcon, valamint Pécs-Komlón jöttek létre. Ebben az időben beindult a vadászkutya kiképzés a Pestlőrinci Kutyakiképző területén, továbbá a vakvezető kutya képzésben is szerepet vállaltak a MEOE aktív tagjai.

A fejlődés azonban, nem ment viták és problémák nélkül. A kor egyik legnevesebb állattenyésztő zoológusa – a nemzetközi hírű dr. Anghy Csaba Geyza így fogalmaz: „... előbb a tenyésztőket kellene kitenyészteni, hogy tovább tenyésszék kutyáikat." Továbbá: „...ha majd elmúltak a kicsinyes marakodások, a szaporítók tenyésztőkké váltak..., kitűzöm a mellemre a bíráló megtisztelő jelvényét. Ez lenne munkásságom legszebb jutalma."

A MEOE életében a '70-es évek új perspektívákat nyitottak. Az 1965-ben megválasztott új országos elnök, dr. Sárkány Pál munkájának eredménye kiteljesedett. Ebben az időszakban tovább emelkedett a MEOE belföldi és nemzetközi ázsiója. Az „a kutya" folyóirat példányszáma 1974-re elérte a 70.000-et.

A MEOE megalakulásának 75. évfordulóját 1974. március 16-án megtartott közgyűlésen ünnepelték. Az évfordulót ünnepi küldött-közgyűléssel és nemzetközi kiállítás rendezésével tették még emlékezetesebbé. A kétnapos budapesti kiállításra 3896 kutyát neveztek, ebből 900 külföldi volt. A bírói karban 43 magyar és 29 külföldi tevékenykedett, akik tíz országból érkeztek.

A MEOE 1974-ben a bérelt irodáját saját tulajdonú emeletes székházra cserélte. A magyar kinológia addig soha nem látott megbecsülésnek örvendett. A belföldi népszerűségre utal, hogy a taglétszáma 1974-re elérte a 24.000 főt. A kiválóan működtetett egyesület külföldi elismerése sem váratott magára. Dr. Sárkány Pál, a MEOE akkori elnöke, 1970 és 1978 között előbb az FCI alelnöke, majd pedig az FCI elnöke lett.

A '80-as évek eleje a kiegyensúlyozottság és a tudományos kinológia előtérbe kerülésének szellemét hozta. A vezetés beindította Keszthelyen a MEOE Kynologiai Nyári Egyetem című programját. A rendelkezésre álló adatok szerint, 1985-től hét alkalommal került sor erre a tudományos rendezvényre. Farkasházi Miklós MEOE főtitkár egy ideig az FCI elnökség magyar tagja volt.

A háttérben folyó, évek óta tartó folyamatos, személyes indíttatású küzdelmek az egyesület életét és stabilitását azonban kikezdték. A MEOE élete az évtized végére anarchiába csúszott, „a törvényesség és belső rend helyre állítása" néven állami intézkedésre került sor, majd az 1990-ben megtartott közgyűlés dr. Bródy Tibort, az FCI elnökségi tagját választotta elnöknek. Az új elnök hazai és nemzetközi tekintélye és kiegyensúlyozott, béketeremtő munkája meghozta eredményét. A '92-es világkiállítás előtti FCI közgyűlésen – Brnoban –egy Európa- és „fél" Világkiállítás rendezési jogát szavazták meg a MEOE-nak. Ugyanebben az évben a budapesti IDC kiállításon találkoztak először a „keleti blokk" és nyugat dobermannosai egymással.

Ebben az újra építkező MEOE-ben, 1992-ben választották országos elnökké dr. Várszegi Zsoltot, aki folytatta és kiteljesítette elődje fáradozását. Az akkor fiatal, „civilben" sebész főorvos Várszegi erős, határozott személyiséggel rendelkezett. Megszilárdította a MEOE belföldi és külföldi kapcsolatait, és kinológusként is jelentősen hozzájárult az egyesület stabilitásához. Az 1993-ban rendezett FCI Európa Kiállítást a MEOE nagy sikerrel zárta.

Az 1996. évi FCI Világkiállítást a MEOE Ausztriával közösen kapta meg. A két országon átívelő rendezvény nálunk, lenyűgöző külsőségekkel, és még annál is nagyobb kinológiai sikerrel, 100-nál több hazai világgyőztessel végződött. Itt volt a magyar és a külföldi kinológiai élet színe-java a budapesti BIS programon. Dr. Várszegi fiatalon került a MEOE élére, mai szemmel visszatekintve arra az időszakra, bizton állíthatjuk, hogy ebben az időben a MEOE az aranykorát élte – a MEOE országos elnöki posztját 1996-ban bekövetkezett haláláig töltötte be.

Purt Béla 1996-tól 2000 áprilisig volt elnöki hivatalban. Idős kora ellenére, fáradhatatlanul járt Sikondáról Budapestre, hogy intézhesse szeretett egyesülete ügyeit. A MEOE akkori vezetése részt vett az állatvédelmi törvény megalkotásában is. A törvényben sikerült a fül- és farokvágás fogalmát – nem mint csonkolást, hanem mint fajtajelleg fenntartó beavatkozást – elfogadtatni. Ez teszi lehetővé a mai napig, hogy Magyarország és a MEOE teljes körűen fogadhat kiállításain vágott és vágatlan fülű kutyákat.

Az 1998-as év jelentős egyesület politikai eseményt hozott. Az addig egymással perben álló MEOE és az MKSZ szerződést kötött, partneri viszonyra lépett egymással. A szerződést dr. Pozsonyi Anikó, az MKSZ akkori jogtanácsosa és e sorok írója MEOE ügyvezetőként együtt készítették elő. A szerződés a legutóbbi időkig hatályban volt, kiállta az idők próbáját, és a szerződő felek, a közelmúltban módosított formában újra kötötték.

Az 1999-ben 100 éves MEOE a centenáriumi kiállítását óriási nemzetközi sikerrel rendezte Ópusztaszeren, a Nemzeti Emlékpark területén. Az azóta hagyományosan évente megtartott FCI Közép-Kelet-Európa

Kupa először Magyarországon, a 100 éves MEOE rendezvény keretében debütált. A következő időszakban, a 2000-ben megválasztott Nagy István elnök és az ő nevével jelzett MEOE vezetés tovább küzdött az egyesület érő folytonos támadásokkal szemben. Ennek az időszaknak nagy vívmánya, hogy az FCI-vel fenntartott jó viszony és kitűnő kapcsolat fennmaradhatott. Előnyt jelentett, hogy dr. Jakkel Tamás KBT elnököt előbb az FCI Európa Szekciójának elnökségébe választották, majd pedig a Bírói Bizottságban is alelnöki posztot kapott. Ezt a megbecsülést megkoronázta az, hogy a MEOE 2008-ra ismét elnyerte az FCI Európa Kiállítás rendezési jogát.

A 2008-as évben Korózs András elnöksége és csapatépítő munkája eredményeként került sor az FCI történetének legnagyobb Európa Kiállítására. A kiállításra mintegy 15.000 kutyát neveztek, a perifériikus rendezvényekkel együttesen, ezen a három napos kiállításon 25.000 kutya bírálatára került sor. A monstre rendezvény óriási sikert jelentett a MEOE számára.

Korózs András elnöknek megadatott az a történelmi pillanat, hogy a 2008. évi Európa Kiállítást követően bejelenthette: évtizedek óta először a MEOE permentes, semmilyen per és jogvita nem terheli a magyar kinológia mindennapjait, a MET a MEOE fennhatósága alatt maradt.

Pettkó Csaba

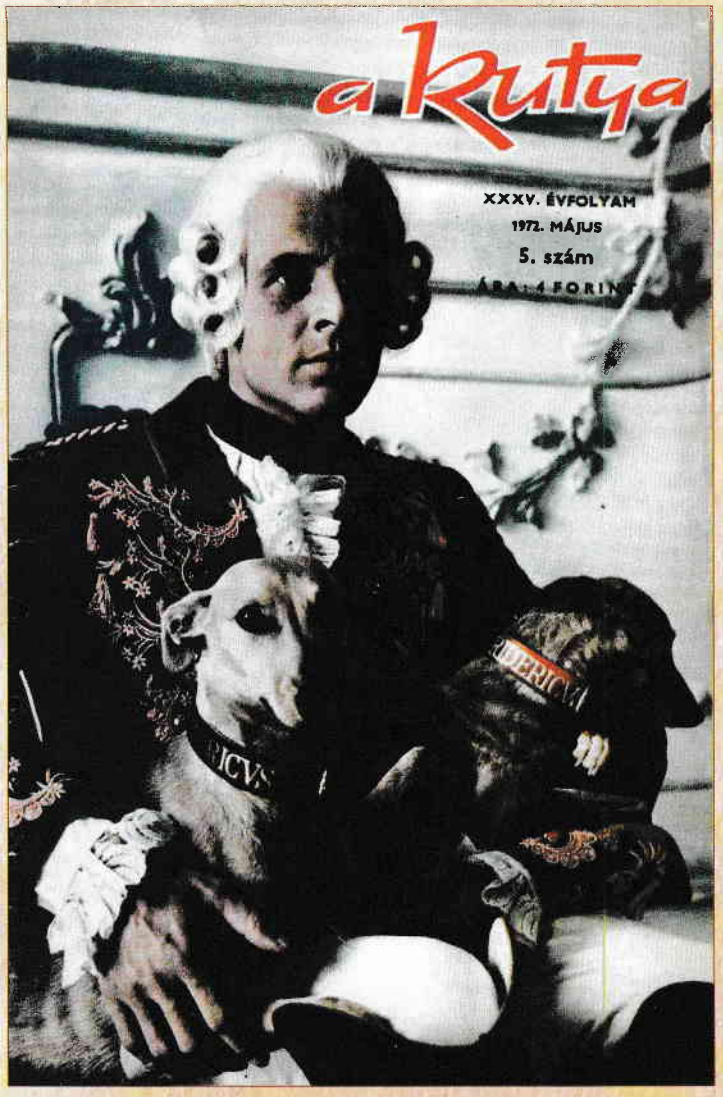

A MEOE jelene

A 2009-ben 110 éves MEOE jelenleg több, mint 10.000-es tagsággal rendelkezik. Fajtaklubjainak a száma 49, és 73 vidéki helyi szervezete van. A fajtaklubok évente rendeznek klub- és speciál kiállításokat. A vidéki szervezetek rotációs elveket szem előtt tartva 12-14 országos CAC kiállítást tartanak évente. Nemzetközi CACIB kiállításaink száma 10-12, melyeket központunk és vidéki szervezeteink rendeznek.

A MEOE folyamatosan működteti hivatalos folyóiratát, az „a kutya" lapot. A lap havonként jelenik meg, és a többi hasonló tárgyú folyóirat közt kiemelkedően magas a piaci részesedése. A MEOE ebtenyésztési eredményeit az alábbi számok jellemzik. A szervezett törzskönyvezést a MEOE 1911 óta folytatja. Kezdetekben a tenyésztői munkát 19 fajtával végezték, ma a MET-ben ténylegesen regisztrált fajták száma eléri a 280-at. Az elmúlt években átlagosan évi 28.000 kutyát törzskönyveznek a tenyésztők. Ez a szám, a megelőző tíz évhez képest mintegy harmadára csökkent, de ez elsősorban a MEOE minőségi tenyésztés érdekében tett intézkedéseinek köszönhető.

A Világ- és Európa kiállítási eredmények bizonyító erejűek és önmagukért beszélnek. Az eredmények nagy száma miatt részletekbe nem kívánok bocsátkozni, de hadd említsem: a 2000 évi poznani Európakiállításon és a 2006 évi Helsinkiben megrendezett Európa Kiállításon több mint 10.000 kutyából magyar kutya nyerte a Best in Show címet. A 2006. évi poznani Világkiállításon a BIS programban három magyar kutya volt jelen fajtacsoport győztesként és közel 25.000 kutyából magyar kutya ért el Res. BIS címet. Egyesületünk 2008-ban Budapesten megrendezte a minden idők legmagasabb nevezési létszámát produkáló, FCI Európa Kiállítást.

A magyar kinológiát a korábbi jelentős megbecsülés és elismerés érte ismét. **A 2009-es FCI Közgyűlés az általam vezetett MEOE-nek – ezzel Magyarországnak – szavazta meg a 2013. évi Világkiállítás rendezési jogát.** Ezen a közgyűlésen **ismét magyar kinológust, Dr. Jakkel Tamást választottak az FCI elnökségi tagok közé.**

A magyar kinológia kilenc nemzeti fajtával rendelkezik. Ezek a fajták két fő csoportba sorolhatók: nyájőrző és terelő fajták, valamint a vadászkutyák. A komondor és a kuvasz nyájőrzők, a kisebb testű terelő fajták a puli, a pumi és a mudi. A vadászkutyák a rövid szőrű magyar vizsla, a drótszőrű magyar vizsla, az erdélyi kopó és a magyar agár. Úgy tartjuk, hogy Magyarország ugyan a kis országok közé tartozik, de világszerte kinológiai nagyhatalomként tartanak számon bennünket. Nemzeti fajtáink nemcsak ismertek, hanem egyes országokban kifejezetten népszerűek. Vezetőink időről időre magas posztokat töltenek be az FCI vezetésében, tagjaink kutyái fényes eredményeket értek és érnek el a legmagasabb szintű FCI Európa szekció- és Világkiállításokon. Van múltunk és van jövőnk a nemzetközi kinológiában!

Korózs András
a MEOE elnök